

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
niewsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
3de trimester 2010
14^e jaargang nr. 3

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

P70828 I

Nieuwsbrief

Pastoral Do Menor

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, 20 september 2010.

Beste Vrienden van Freddy,

Brazilië heeft in de loop van de jongste decennia een onwaarschijnlijke economische groei doorgemaakt. Om maar één voorbeeld te noemen: De stad Curitiba waar in augustus jl. de 2 miljoenste Volkswagen kever (op wereldvlak) van de band liep, verdrievoudigde in de afgelopen 20 jaar haar bevolking tot 2 miljoen inwoners.

Toen Freddy in 1974 in het jonge bisdom Alagoïnhas zijn taak opnam was Bahia nog een verpauperde oud koloniale deelstaat met prangende straatjeugdproblemen.

Letterlijk uit het niets heeft onze streekgenoot hier in de afgelopen jaren de opvangsite "Pastoral do Menor" uit de grond gestampt. Hij was tevens actief betrokken bij het vernieuwen van de federale wetgeving inzake jeugdbescherming, leerplicht en kinderarbeid.

Mede dank zij dit initiatief bleef ook de lokale overheid niet onbetuigd en evolueerde van welwillende onverschilligheid naar actieve betrokkenheid en medewerking.

Als economische entiteit is Brazilië inmiddels uitgegroeid tot een van de machtigste en rijkste industrielanden, samen met de V.S., China, Rusland, India, enz...

Jammer genoeg heeft de sociale ontwikkeling van de Braziliaanse maatschappij geen gelijke tred gehouden met deze fantastische groei. De toestand kan min of meer vergeleken worden met de industriële revolutie in Europa, rond de eeuwwisseling van de 19e met de 20e eeuw.

Op dit ogenblik wordt met spanning uitgekeken naar de algemene verkiezingen van 3 oktober e.k.

Het huidige regime is zeer populair, ondanks de vele sociale problemen die dringend om een oplossing vragen. Onder meer het enorme mobiliteitsprobleem, de wildgroei van de industriesteden, de milieuproblemen, de ontbossing, de bio-industrie...

Huidig president Lula is niet meer herkiesbaar. Volgens de laatste peilingen zouden de drie voornaamste kandidaten in de eerste ronde volgende percentages stemmen halen: Dilma 43%, Serra 32%, Marina 8%.

Als een van de weinige Latijns Amerikaanse landen is Brazilië een echte democratie geworden. Ook Freddy heeft daartoe zijn steentje bijgedragen.

Het levenswerk van Freddy, de opvang- en opleidingsite "Pastoral do Menor" di Alagoïnhas steunen we verder met hart en ziel.
De Redactie

Vernieuwde website van de pastoral: www.pamadealagoinhas.org.br

Pastoral do Menor de Alagoins has

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoins has - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoins has, 12 september 2010

Beste Vrienden(innen) Lezers(essen),

Als je dit boekje in handen krijgt zal het ondertussen bij jullie al herfst geworden zijn, en dit betekent dat bij ons de lente is aangebroken. Lente... nieuw leven! De wereld heeft anders nogal wat "winterkoude" meegemaakt, tenminste als we alle mogelijke verhalen en krantenknipsels rond kinderverkrachting en pedofilie wat van dichterbij mee hebben gevolgd. De kerk in België, en zelfs onze geliefde kardinaal Danneels ontsnapten niet aan de belegering en de aanvallen. Men wist niet goed meer wat met al die informatie en berichtgevingen aan te vangen. Het zijn nog altijd benarde tijden. Het zijn tijden geworden van diepgaande bezinningen, van vergeving vragen en op de borst kloppen.

En... in deze woelige periode las ik met heel veel aandacht een interview dat in Brazilië rondgestuurd werd langs het internet. Ik vond het buitengewoon interessant, zó interessant zelfs dat ik dit niet alleen voor mezelf mag houden maar door moet sturen naar vrienden en kennissen. Daarom maak ik graag van de gelegenheid gebruik om jullie het interview, in zijn geheel, aan te bieden. De vertaling werd, zoals alle andere, gemaakt door onze goede vriend Guy De Nocker, die gedurende 6 jaren als vrijwilliger van Volens bij ons heeft gewerkt. Ik ben hem voor deze karwei ontzettend dankbaar. Het artikel zal wel het gehele boekje in beslag nemen, maar... het loont zeker de moeite.

Geweld tegen kinderen: een open wonde.

Interview met Ana Maria Drumond

Elke week duikt er tussen het nationale nieuws minstens één bericht op over geweld tegen kinderen of jongeren. Het wordt zo stilaan routine, maar daarom niet minder alarmerend. Het aantal oproepen naar het speciale nummer voor klachten over geweld tegen kinderen en jongeren, de "ligue 100", blijft stijgen, vooral voor klachten over huiselijk geweld. "Een kind zou steun en bescherming moeten vinden in het gezin of de lokale gemeenschap waarin het opgroeit, maar dikwijls is het tegendeel waar" getuigt **Ana Maria Drumond** die aan het hoofd staat van de ngo "Childhood Brasil". In een telefonisch interview aan "IHU On-Line" gaat ze dieper in op de belangrijkste problemen waar kinderen en jongeren vandaag mee te maken hebben.

"Algemeen wordt aangenomen dat geweld en misbruik vooral voorkomen in sociaal kwetsbare milieu's, maar dat strookt niet altijd met de realiteit. Feit is dat er in de armere bevolkingslagen vlugger klacht wordt ingediend, de hogere sociale klassen proberen de problemen te verbergen om imagoschade te vermijden. Maar er wordt ook heel wat geweld tegen kinderen gepleegd in de rijkere klassen," getuigt ze.

Ana Maria wil via dialoog het probleem zichtbaar maken en oplossingen aanreiken. Ze hecht veel belang aan het feit dat de kinderen op het bestaan van het probleem worden gewezen. "We mogen niet paranoïde zijn, maar het is van het grootste belang dat we kinderen en jongeren goed voorlichten op het vlak van seksualiteit en de misbruiken die ermee kunnen samenhangen, hen leren dat ze neen kunnen en moeten zeggen." Ze geeft als voorbeeld wat er gebeurde met een meisje uit de zuidelijke deelstaat Paraná dat verkracht werd nadat ze deelnam aan het zogenaamde spel van de "pulseiras do sexo" (dit is een soort code waarbij de kleur van de armbandjes die de jongeren dragen de vorm van intimiteit bepaalt, gaande van een gewone omhelzing tot de volledige seksuele daad). "Ook al droeg ze het armbandje met die bepaalde kleur, wat als uitdagend werd ervaren, het meisje had schrik om

neen te zeggen en achteraf belachelijk gemaakt te worden. Dit zegt veel over het zelfbeeld en het bewustzijn over de eigen limieten dat die persoon heeft,” benadrukt ze.

Ana Maria Drumond, die een master behaalde in bedrijfsbeheer aan de Universiteit Luigi Bocconi (Italië), is directrice van “**Childhood Brasil**”, een NGO opgericht in 1999 met hoofdzetel in São Paulo die deel uitmaakt van de “World Childhood Foundation”, opgericht door koningin Silvia van Zweden.

IHU On-Line – Gevallen zoals dat van het meisje Araceli ^[1] dat onder invloed van drugs verkracht werd in 1973 komen nog steeds veel voor. Kunnen we stellen dat de straffeloosheid het grootste obstakel is bij het uitroeien van dit kwaad?

Ana Drumond – Wat ons steeds meer verontrust, is de toenemende onverschilligheid van de mensen bij dergelijke gevallen, vooral wanneer het niet in de direct leefomgeving of familie voorkomt. Een kind, van nature kwetsbaar, zou opgenomen en beschermd moeten worden door haar/zijn directe leefomgeving, zoals familie en school, maar we zien dat dit steeds minder gebeurt. We moeten op verschillende fronten werken om de bevolking van dit probleem bewust te maken en de mensen aan te zetten om er tegen te reageren. Er is nog veel werk aan de winkel op het juridische vlak opdat deze problematiek tot op het bot wordt uitgezocht en uitgeroeid. We ijveren ervoor dat het kind in een proces een speciale status krijgt en ook kan komen getuigen. Het kind moet beschouwd worden als drager van rechten, niet als object.

IHU On-Line – Er is nog veel werk aan de winkel dus?

Ana Drumond – Brazilië kent verschillende realiteiten, het is een zeer heterogeen land. In sommige delen van het land bestaat er een goede opvang voor kinderen en jongeren die het slachtoffer zijn van geweld. Wanneer een geval zich voordoet, staat het kind of de jongere centraal, zowel op het vlak van gezondheid als psychische en sociale begeleiding. Er bestaan goed georganiseerde netwerken, het is dus zeker niet zo dat in heel het land deze problematiek miskend wordt. Tien jaar geleden was het inderdaad heel anders. Maar nu bestaan er zowat overall gemeentelijke en regionale programma’s om deze problematiek aan te pakken. Maar het is niet voldoende, de speciale beschermingswet voor de minderjarigen (“**Estatuto da Criança e do Adolescente**” - ECA) wordt nog onvoldoende toegepast, en dit op alle vlakken van de begeleiding van de minderjarigen.

IHU On-Line – Waar en onder welke vorm komt geweldpleging tegen minderjarigen het meest voor? Is het in de armste deelstaten van het land of juist in de rijkste, in de steden of op het platteland?

Ana Drumond – We moeten een onderscheid maken tussen geweldpleging en seksuele uitbuiting. Seksuele uitbuiting komt in **alle sociale klassen en alle regio’s** voor. Er wordt over het algemeen aangenomen dat seksueel misbruik enkel of voornamelijk voorkomt in de lagere sociale klassen, maar dat strookt niet met de werkelijkheid. Dit vertekend beeld is ontstaan door het feit dat de lagere sociale klassen het misbruik veel vlugger aangeven dan de hogere sociale klassen, waar het probleem dikwijls ontkend of weggemoffeld wordt om imagoschade te vermijden. Er komt meer seksueel misbruik of geweld tegen kinderen en jongeren voor in de hogere sociale klassen dan men zou denken. Opvallend is ook dat uit de statistieken van het noodnummer “**Ligue 100**” blijkt dat het misbruik in 80% van de gevallen plaatsvindt binnenshuis of door een bekende van het kind. Het komt veel minder voor op school of andere publieke plaatsen. Vaak is het zo dat personen die dichtbij het kind staan, beginnen met psychologische terreur die uiteindelijk uitmondt in seksueel misbruik.

IHU On-Line – Is het mogelijk de klachten die binnenkomen bij het noodnummer Ligue 100 in kaart te brengen?

Ana Drumond – Ja. Opvallend is de toename in het aantal klachten, deels omdat het noodnummer nu veel beter bekend is. Het noodnummer **Ligue 100** is slechts het topje van de ijsberg. In sommige deelstaten komen meer klachten binnen, zonder dat we daaruit kunnen besluiten dat het problematische staten zouden zijn. Het is mogelijk dat het noodnummer in die staten meer bekendheid heeft dan in andere. In alle gevallen van misbruik zien we als constante dat het kind of de jongere niet op waarde wordt geschat binnen het gezin, niet als volwaardig lid wordt

aanzien. Naast het seksuele misbruik mogen we ook de psychologische mishandeling niet vergeten, zoals verbale dreigementen, bepaalde ontberingen etc. Het kind gaat het gezin en de directe leefomgeving aanvoelen als vijandig, als een bedreiging. Dit is één van de redenen waarom veel kinderen, vooral meisjes, het huis verlaten en zich bijvoorbeeld in de prostitutie storten om te overleven. Uit onderzoek blijkt dat veel meisjes die in de prostitutie zitten, mishandeld werden thuis. Wanneer het gezin niet meer aangevoeld wordt als bescherming, wordt het geluk ergens anders gezocht.

IHU On-Line – Wie belt meestal met klachten?

Ana Drumond – Het is meestal iemand die dichtbij het gezin staat en die getuige is van de mistoestanden. Het kan de moeder zijn, grootmoeder of iemand van de school, in elk geval iemand die dichtbij het kind of de jongere staat en die sterke vermoedens heeft van geweldpleging, zowel op seksueel als psychologisch of sociaal vlak.

IHU On-Line – Zijn de meeste gevallen van misbruik van seksuele of psychologische aard?

Ana Drumond – Op de eerste plaats is er de verwaarlozing, de vaststelling dat een kind niet goed verzorgd en opgevangen wordt door het gezin. Daarna komen het fysieke en psychologische geweld en ten slotte het seksuele misbruik. Het misbruik binnen het gezin heeft dus verschillende facetten, maar dat wil nog niet zeggen dat elk kind dat verwaarloosd wordt ook seksueel misbruikt wordt. Maar verwaarlozing is wel een belangrijk alarmsignaal.

IHU On-Line – Duidt dit op een crisis binnen het gezin?

Ana Drumond – Het is algemeen geweten dat een labiele gezinstoestand leidt tot velerlei problemen. Ik weet niet of we kunnen spreken van een algemene gezinscrisis, wat ik wel weet is dat het erg moeilijk is om gespecialiseerde hulp te verlenen aan gezinnen die in moeilijkheden verkeren. Ik bedoel daarbij niet alleen gezinnen die in armoede leven, we moeten oppassen om armoede niet te verwarren met geweldpleging, maar eerder met sociale kwetsbaarheid. Er moet gewerkt worden aan de opvang van gezinnen die in deze situatie verkeren. Er moet meer werk gemaakt worden van preventie via het begeleiden van gezinnen in risicosituaties.

IHU On-Line – Is er een verband tussen machismo en geweld?

Ana Drumond – Ik zeg altijd dat, indien we het geweld zouden uitroeien en indien Brazilië niet langer de kampioen op het vlak van sociale ongelijkheid zou zijn, er toch nog altijd seksueel misbruik zal blijven bestaan. We hebben een culturele erfenis van machismo, waarbij de vrouw als voorwerp wordt aanzien, vooral de jonge vrouwen die kwetsbaarder zijn en gemakkelijk door een man te onderwerpen zijn. Dit facet van onze samenleving wordt nog altijd te weinig belicht, er wordt nog te weinig aandacht aan besteed in de diverse analyses en voorstellen tot oplossing.

Maar toch bestaan er tal van sociale organisaties die prachtig werk leveren op dit vlak, zoals het “**Instituto Papai**” in Recife en de “**Promundo**” in Rio de Janeiro. In de werking van deze organisaties wordt veel aandacht besteed aan de opleiding van wijkwerkers en beleidsmensen, zowel op het vlak van de gemeente als op dat van de lokale justitie. Het thema van het machismo wordt met de nodige aandacht bestudeerd, het probleem van het seksuele misbruik van minderjarigen kan niet losgezien worden van de genderproblematiek en de seksuele opvoeding.

IHU On-Line – En wat met pedofilie in deze context?

Ana Drumond – Pedofilie is een ziekte. In de populaire media wordt niet altijd het onderscheid gemaakt tussen pedofilie en seksueel misbruik. Het is belangrijk te beseffen dat de pedofiel een ziek mens is, en dat niet elke pedofiel overgaat tot de daad, zoals niet elke kleptomane aan het stelen gaat. Anderzijds is het ook zo dat niet iedereen die zich vergrijpt aan kinderen een pedofiel is. We moeten oppassen met de discours die we her en der horen van “we moeten de pedofielen uitroeien”. Het is een heel simplistische visie op de zaken. Pedofielen hebben

behandeling nodig. We kunnen de zieken niet de schuld geven van het bestaan van seksueel misbruik, het uitroeien van pedofilie zal ook het seksueel misbruik niet ongedaan maken. Zo eenvoudig is het niet.

IHU On-Line – Welke invloed heeft het geweld op de gezondheid van de kinderen en jongeren?

Ana Drumond – De invloed op de gezondheid van het kind, vooral de psychische gezondheid, is enorm. Veel kinderen en jongeren die het slachtoffer zijn van geweld of misbruik tonen depressieve neigingen en grote leermoeilijkheden. Het kind worstelt met een groot intern conflict, vooral wanneer het niet kwijt kan wat er gebeurt met haar/hem. Dit veroorzaakt grote verwardheid en onzekerheid. Als er niet tijdig wordt ingegrepen kan dit zware gevolgen hebben voor de rest van het leven. Probleem is dat veel kinderen het misbruik of de geweldpleging niet kenbaar durven maken, zich in zichzelf opsluiten. Dikwijls komt de waarheid pas aan het licht op latere leeftijd. Deze kinderen groeien op tot onzekere volwassenen met zwakke emotionele weerbaarheid en grote moeilijkheden op relationeel vlak. Het is dus van het grootste belang dat de problemen tijdig ontdekt en onderkend worden zodat deze mensen nog op jonge leeftijd de nodige begeleiding en ondersteuning krijgen.

Onze organisatie begeleidde het werk van **Graça Pizá**, een psychologe uit Rio de Janeiro die kinderen en jongeren opving uit de favelas van de stad. Het was heel interessant om het “genezingsproces” van deze kinderen te observeren. Tijdens de individuele begeleiding werd gewerkt met tekeningen gemaakt door de kinderen. Aanvankelijk maakten ze vooral sombere tekeningen, uiting gevend aan hun wanhoop. Zo was er bijvoorbeeld een kind dat zichzelf afbeeldde in het midden van een spinnenweb. Geleidelijk aan echter konden we vaststellen dat de tekeningen hoopvoller werden, uiting gevend aan de nood aan bevrijding van deze kinderen. Het is natuurlijk een lang en moeizaam proces waarbij ook de rol van de ouders en andere gezinsleden heel belangrijk is. Zij moeten vanaf het begin betrokken worden in dit proces. Dit is niet zo evident omdat veel ouders, vooral de moeders, het probleem ontkennen, weigeren of niet durven het onder ogen te zien. Het kind lijdt veelal in stilte.

IHU On-Line – Kunnen dialoog en seksuele opvoeding helpen bij het verzachten van het probleem? Onder welke vorm?

Ana Drumond – Ongetwijfeld. Dialoog is ons eerste en belangrijkste werkinstrument. De dialoog, zowel binnen het gezin als op school, geeft het kind de kans zich te uiten, zijn/haar verhaal te doen. Seksualiteit is een natuurlijk fenomeen, en moet ook zo benaderd worden, in alle fasen van het leven. Het kind moet leren zichzelf te beschermen, moet leren welke handeling of gedraging goed of slecht is, vooral wat het eigen lichaam betreft. Het moet leren welke vormen van genegenheid of fysisch contact normaal en natuurlijk zijn, en welke de limieten zijn.

Ook jonge kinderen kunnen hierover ingelicht worden. We moeten wel oppassen om niet paranoïde te worden, maar hoe kunnen we verwachten dat een kind of jongere op een gezonde en normale manier omgaat met seksualiteit als we hem/haar geen oriëntatie geven wanneer hij/zij een bepaalde leeftijd bereikt heeft? Kinderen moeten leren neen zeggen in bepaalde situaties. Ik verwijs naar het bijvoorbeeld van een meisje uit de stad Londrina, in het zuiden van het land. Ze droeg gekleurde armbandjes die na een tijdje verslijten en afvallen. Er was onder jongeren een rage ontstaan dat naargelang de kleur van de armbandjes bij het afvallen een bepaalde seksuele actie moest plaatsvinden. In het geval van het meisje was het de liefde bedrijven en aangezien ze nooit geleerd had neen te zeggen, voelde ze zich geïntimideerd en had schrik om nadien bekritiseerd te worden door haar vriendjes en vriendinnen. Daarom werd ze verkracht, want “ze had er zelf om gevraagd”. Dit geeft geen blijk van een grote zelfzekerheid, van een positief zelfbeeld. Het meisje had geen besef van haar eigen limieten en waardigheid. Toen ik dit verhaal hoorde, voelde ik me heel triest. Stel je maar eens voor hoe veel meisjes in heel Brazilië zich gegeneerd voelen om neen te zeggen in bepaalde situaties. Erg jammer, want zo stellen ze zich heel kwetsbaar op in gevallen van bedreiging en intimidatie.

IHU On-Line – Denk je dat met de komst naar Brazilië van evenementen als de Wereldbeker Voetbal en de Olympische Spelen dit probleem nog zal verergeren of heeft het één niks te maken met het ander?

Ana Drumond – Ons land heeft grote vooruitgang geboekt de laatste jaren. Op nationaal vlak bestaat er een programma ter uitroeiing van seksueel toerisme dat uitgevoerd wordt door het Ministerie van Toerisme. Het programma heet **“Duurzaam Toerisme en Minderjarigheid”**. In het kader van dit programma worden heel wat initiatieven genomen om de bevolking bewust te maken voor de gevaren van seksueel toerisme en de toerist erop te wijzen dat dit strafbaar is in ons land. Met het oog op de Wereldbeker Voetbal van 2014 en de Olympische Spelen in Rio de Janeiro in 2016 moeten specifieke acties op touw gezet worden. Er moet nu serieus werk van gemaakt worden, want de tijd dringt.

Voetnoot:

^[1] Aracelli Cabrera Sanches, een meisje uit Vitória do Espírito Santo (deelstaat grenzend aan het zuiden van Bahia) was 8 jaar toen ze ontvoerd werd op 18 mei 1973. Haar levenloos lichaam werd 6 dagen later teruggevonden. Ze toonde duidelijk tekenen van verkrachting. Deze dag werd uitgeroepen tot Nationale Dag voor de Strijd tegen Seksueel Misbruik van Kinderen en Jongeren.

Hopelijk heeft deze bijdrage, zoals het gebeurde met mij, ook jullie enorm geboeid. Zo hebben jullie dan ook weer een beetje meer wat Braziliaanse geschiedenis mogen ontdekken. Het is in ieder geval “leven” en “bevraging” die hier de mensen bezig houdt.

Nog het allerbeste en tot in... december,
Jullie vriend,

Freddy Goven.

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69**
van **PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel**, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijkse totaal van je giften minstens 30 euro (*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

(*)Deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro. Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Het afdrukken van de nieuwsbrief werd gesponsord door

Lange Leemstraat 372 – 2018 Antwerpen
Tel. 03 201.93.10 - www.itxx.be – info@itxx.be

Verkoop, installatie en onderhoud van hard- en software, netwerken en beveiliging
Gespecialiseerd in kantoor netwerken en infrastructuur